

OM - oikeusministeriö

VN/13298/2019

Lausuntopyyntö työryhmän mietinnöstä velkajärjestelylain muuttamiseksi

Velkajärjestelylain muutosehdotukset ovat tasapainoisia

- Finanssiala ry (FA) katsoo mietinnössä saavutetun kohtuullinen tasapaino velallisen ja velkojan intressien välillä, vaikka muutokset osin heikentävät velkojan asemaa nykyisestä
- Niiltä osin kuin muutokset eivät ole suoraan maksukyvyttömyysdirektiivin edellyttämiä, niiden vaikutuksia tulisi seurata ja ryhtyä tarvittaessa sääntelytoimiin epäkohtien korjaamiseksi

1 FA tukee sääntelyehdotuksen tavoitteita, vaikka konkreettiset muutokset heikentävät velkojan asemaa

Maksukyvyttömyysdirektiivin valmisteluvaiheessa FA tuki direktiivin yleisiä tavoitteita elinkelpoisen yritystoiminnan pelastamisesta kuitenkin huomioiden, että Suomen voimassa olevat yrityssaneeraus- ja velkajärjestelymenettelyt pääpiirteissään olivat direktiivin vaatimusten mukaisia. FA:lla oli edustaja nyt lausuttavana olevan mietinnön valmistelleessa työryhmässä.

Työryhmän mietinnössä ehdotetaan joitakin direktiivin vähimmäisvaatimukset ylittäviä muutoksia, jotka merkitsevät velkojien aseman osittaista heikentymistä. FA toivoo tämän ainakin osin kompensoituvan velallisten taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymisellä niin, että muutoksista lopulta on hyötyä velkojakollektiivillekin. Huomionarvoisia muutoksia eritellään tarkemmin alempana.

2 Direktiivin tuomien muutosten soveltaminen muihin kuin yrittäjiin

FA tunnistaa yhdenvertaisuussyistä johtuvat tarpeet ulottaa ehdotettujen muutosten soveltamisala monilta osin myös muusta syystä kuin yritystoiminnassa velkaantuneisiin, vaikka direktiivi ei tätä edellytä. FA pitää kuitenkin tärkeänä, ettei velkajärjestelyyn pääsyn kynnyistä lasketa liian alas, vaan järjestely säilyy viimesijaisena keinona hoitaa velallisen sitoumukset. Näiltä osin ehdotus velkajärjestelyyn pääsyä koskevien helpotusten rajaaminen vain elinkeinotoiminnassa velkaantuneisiin direktiivin mukaisesti on tasapuolinen. Muiden kuin yritystoiminnassa velkaantuneiden pääsyedellytykset järjestelyyn eivät heikkene. Lisäksi velkajärjestelyn elinkustannusnormiin ehdotettavat korotukset kannustavat omalta osaltaan velallisia hakeutumaan velkajärjestelyyn tilanteensa selvittämiseksi.

3 Työttömyys velkajärjestelyn estävänä väliaikaisena syynä

Mietinnössä selostetaan asianmukaisesti syyt siihen, miksi työttömäksi joutuneelle henkilölle ei voida myöntää velkajärjestelyä välittömästi työttömyyden alettua. Vaikka mietinnössä ehdotettu velkajärjestelyn mahdollistavan työttömyysjakson keston lyhentäminen 18 kuukaudesta 12 kuukauteen periaatteessa kaventaa velkojansuojaa, odotetaan käytännön vaikutusten jäävän vähäisiksi. Niinpä muutos on myös velkojien hyväksyttävissä.

4 Oletus maksuohjelman noudattamatta jättämisestä ja aiempi velkajärjestely velkajärjestelyn estävinä syinä

Mietinnössä ehdotetaan kumottavaksi säännöksiä, joilla velkajärjestely voidaan evätä maksuohjelman noudattamatta jättämisestä koskevan perustellun syyn tai aikaisemmin vahvistetun maksuohjelman vuoksi. Maksuohjelman noudattamatta jättämisestä koskevan perustellun oletuksen poistaminen esteperusteista ei liene käytännössä suuri ongelma, koska mietinnössä mainitulla tavalla järjestelyn epääminen olisi yhä mahdollista piittaamattoman ja vastuuttoman velkaantumisen vuoksi.

FA ei vastusta myöskään sitä, että sekä elinkeinotoiminnassaan että muuten velkaantuneet voisivat jatkossa päästä velkajärjestelyyn aiemmin vahvistetusta maksuohjelmasta huolimatta, jos reunaehdot ovat mietinnön mukaiset. Oikeuskäytännössä on jo ennen käsillä olevan ehdotuksen antamista hyväksytty velkajärjestelyjä myös hakijoille, joille on aiemmin vahvistettu maksuohjelma. Ehdotettu kolmentoista vuoden määräaika ennen uuden järjestelyn myöntämistä on velkojensuojan kannalta pääosin riittävä, ja aiempaa yksiselitteisempi sääntely on käytäntöjen yhtenäistämiseksi paikallaan.

On kuitenkin huomattava, että ehdotukseen sisältyvä mahdollisuus myöntää velkajärjestely painavasta syystä jo ennen pääsääntöisen määräajan täyttymistä mahdollistaa ainakin yksittäistapauksissa uuden velkajärjestelyn huomattavastikin nopeammin kuin kolmentoista vuoden kuluttua aiemman maksuohjelman vahvistamisesta. Yleistyessään tämä voisi heikentää maksumoraalia, ja uudistuksen vaikutuksia olisikin erityisesti tältä osin seurattava tarkasti ja tehdä tarvittavat korjausliikkeet ripeästi.

5 Elinkeinotoiminnan pienimuotoisuus elinkeinotoiminnan velkojen järjestelyn edellytyksenä

Työryhmä ehdottaa velkajärjestelyn osaltaan mahdollistavan elinkeinotoiminnan pienimuotoisuuden kriteerien muuttamista niin, että keskeistä pienimuotoisuuden arvioinnissa olisi ulkopuolisten työntekijöiden määrä. Kriteeriä voi pitää osin liian kaavamaisena, mutta sen tulkinnallinen yksiselitteisyys lisää oikeusvarmuutta. Lisäksi uudistus toivottavasti tuo velkajärjestelymahdollisuuden piiriin yrittäjiä, joiden elinkeinotoiminta ei täyttäisi voimassa olevaa pienimuotoisuusvaatimusta, mutta joille yrityssaneerauskaan ei kustannustensa vuoksi ole houkutteleva vaihtoehto yrityksen pelastamiseksi.

6 Yrittäjän tiedonsaantimahdollisuuksien parantaminen

Maksukyvyyn palauttamiseen pyrkivien menettelyjen onnistumiseksi on keskeistä, että niihin hakeudutaan ajoissa. Viivästyksille menettelyihin hakeutumisessa on syitä, joihin sääntelyllä ei voida puuttua, mutta sääntelyn mahdollisuudet tukea varhaista avun hakemista on tarpeen käyttää. FA tukeekin ehdotettua konkurssilain muutosta, jolla konkurssin tehneen yrittäjän tiedonsaantia talous- ja velkaneuvonnan palveluista parannettaisiin.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs